

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	23 oktober 2023
Zaaknummer	Z2023-00000249	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00009535	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	8 februari 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Voorschriften bij de ontheffing 2: Voorgeschreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen		

Eelerwoude heeft namens Vereniging van Eigenaars Flatgebouw De Vooysplantsoen 11 tot en met 43 te Utrecht een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Vooysplantsoen 11 tot en met 43 in Utrecht (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000249.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. We verlenen de ontheffing voor de periode tussen de verzenddatum van het besluit tot en met 8 februari 2026.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op renovatie en verduurzamingswerkzaamheden aan het appartementencomplex Vooylantsoen 11-43 te Utrecht. Het appartementencomplex wordt gerenoveerd en verduurzaamd. Werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden zijn het na-isoleren van de spouwmuren restaureren van het bestaande voegwerk, hydrofoberen van de gevels, restaureren van het bestaande voegwerk en schilderwerkzaamheden. Het appartementencomplex ligt aan de noordoostzijde van de binnenstad Utrecht in de woonwijk Tuindorp. Omliggend aan het appartementencomplex grenst laag- en hoogbouw, met aan de zuidzijde een doorlopende weg met parallel daaraan een fietspad. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 8 februari 2023 tot en met 8 februari 2026.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 30 augustus 2023, 1 september 2023 en 5 oktober 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

“Met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling wordt er een verduurzamingslag gemaakt met de bestaande woningen. Door de huidige woningen te renoveren wordt gekozen voor een duurzamere vorm van woningbouw. In deze situatie zijn geen alternatieven beschikbaar. Een locatieafweging is niet gemaakt, gezien de te renoveren appartementencomplex nu eenmaal op deze locatie staan.”

Inrichting en werkwijze

“Een alternatieve inrichting door bijvoorbeeld de renovatie en verduurzaming van het appartementencomplex niet uit te voeren is geen oplossing. Dit zou niet resulteren in het beoogde doel; het realiseren van duurzame en energetisch verbeterde woningen. (...) Met de keuze voor de betreffende voorzieningen wordt zekerheid verkregen dat de gewone dwergvleermuis, ook in de nieuwe situatie, van de bebouwing gebruik zal gaan maken.”

“Een alternatieve werkwijze zoals het ontzien van de spouwmuur en gevels en daarmee de huidige verblijfplaatsen van vleermuizen, zouden niet resulteren in het beoogde doel; namelijk het realiseren van de verduurzaming van de huidige woningen. Behouden van verblijfplaatsen in zijn huidige vorm is daarbij niet mogelijk. Door het nemen van gerichte maatregelen, het aanbieden van duurzame, permanente verblijfplaatsen voor de betreffende soort, wordt afdoende rekening gehouden met de gewone dwergvleermuis.”

Voor het behoud van het gebouw zijn tevens renovatiewerkzaamheden benodigd. Herstel van het voegwerk en het verstevigen van de buitenmuren door plaatsing van extra spouwankers is benodigd.

Planning

“Er wordt zoveel mogelijk gewerkt in de meest gunstige periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de gewone dwergvleermuis.”

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

Onderbouwing en beoordeling van belang

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om duurzame, energiezuinige woningen te realiseren.

In het activiteitenplan van 8 februari 2023 en de aanvullende gegevens van 31 augustus 2023 geeft u aan dat het gebouw dateert uit 1972, niet geïsoleerd is en te maken heeft met koude problemen en vochtproblemen op met name de kopgevels. Om te verduurzamen en energie te besparen is verduurzaming benodigd door het na-isoleren van de spouwmuur. U heeft hiermee onderbouwd dat verduurzaming benodigd is.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In

Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soort

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn verschillende verblijfplaatsen vastgesteld:

- één zomerverblijfplaats, aan de zuidzijde van het gebouw;
- twee zomer-/paarverblijfplaatsen, aan de noord- en oostzijde van het gebouw;
- één paarverblijfplaats, aan de westzijde van het gebouw;

De (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

Tevens zijn er op twee locaties massawinterverblijfplaatsen vastgesteld:

- één massawinterverblijfplaats van circa 30 zwermende individuen, aan de noordzijde van het gebouw;
- één massawinterverblijfplaats van circa 8 zwermende individuen, aan de westzijde van het gebouw.

De exacte locaties van de vastgestelde verblijfplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4.

Staat van instandhouding

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiemaatregelen zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Regionaal en lokaal

U geeft aan: "Er is geen literatuur of document beschikbaar waarin de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis exact in staat beschreven. Echter is wel bekend uit onderzoek dat in achtertuinen binnen de gemeente Utrecht voor 95% gewone dwergvleermuis voorkomt. Dit komt neer op 2.000 tot 3.500 dieren in de zomerperiode, en 4.000 tot 6.000 in de winterperiode. De laatste aantallen van de winterperiode, zijn gebaseerd op onderzoeksresultaten van Eelerwoude waarbij gericht onderzoek werd gedaan naar verblijfplaatsen in 60 gebouwen en de Inktpot (G. Korsuize, H. Kruse, 2016. SMP Utrecht)."

Op een actuele kaart van de gemeente Utrecht met de zomer- en winterverblijfplaatsen in de stad Utrecht blijkt dat er een groot netwerk aanwezig is van winterverblijfplaatsen, verspreid over de stadsdelen.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soort

De werkzaamheden zullen vier zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen en twee massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten. Hieronder volgt een beschrijving van de maatregelen die wij extra opleggen of waar wij maatwerk hebben toegepast.

Gewenningsperiode en ongeschikt maken

Voor de start van de werkzaamheden, maakt u buiten de kwetsbare periode de vastgestelde verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt. Wij hebben een voorschrift opgenomen over welke gewenningsperiode aangehouden dient te worden voordat de werkzaamheden van start mogen gaan. Tevens zijn er extra voorschriften opgenomen over het ongeschikt maken en het natuurvrij verklaren van het plangebied.

Compensatie zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen

Ter compensatie van de zomer- en paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis heeft u voorgesteld 12 alternatieve verblijfplaatsen zowel tijdelijk als permanent te plaatsen. Tijdens het nader onderzoek zijn er echter in totaal één zomerverblijfplaats, twee zomer-/paarverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, dit houdt in dat er, bij een compensatiefactor van 1:4, 16 alternatieve verblijfplaatsen terug gebracht dienen te worden. Wij hebben een extra voorschrift opgenomen over het aantal compenserende maatregelen.

Compensatie massawinterverblijfplaats

U heeft een voorstel gedaan voor het plaatsen van alternatieve permanente verblijfplaatsen ter vervanging van de twee aan te tasten massawinterverblijfplaatsen. U plaatst inbouwkasten en u maakt beide trappenhuisen in het plangebied aan de oostzijde van het gebouw, op de bovenste verdieping, geschikt als massawinterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Bij het compenseren van een massawinterverblijfplaats dient de permanente compensatie gelijk te zijn aan of beter in kwaliteit te worden dan de huidige verblijfplaats. Tevens dient de permanente compensatie zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen te hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Hierbij wordt gekeken naar vergelijkbare materiaalsoorten en volume, maar ook naar een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen. Wij hebben extra voorschriften opgenomen voor de gewenningsperiode, afmetingen oppervlakte van de spouwmuur, het creëren van een geschikt microklimaat in de spouw en voorwaarden voor het toegankelijk houden van de spouw om kans op ingebruikname van de permanente compensatie te vergroten. Hierdoor zijn de maatregelen voldoende als permanente compensatie om geschikte alternatieve verblijfplaatsen te bieden voor de aan te tasten verblijfplaatsen.

Monitoring

In verband met het aantasten van een massawinterverblijfplaats en de maatwerkvoorzieningen die hiervoor moeten worden gerealiseerd, moet de effectiviteit van de compensatie worden gemonitord. Hierover zijn aanvullende voorschriften opgenomen in bijlage 1 van deze beschikking.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten

voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Eelerwoude en een afschrift van de beschikking aan:

- Vereniging van Eigenaars Flatgebouw De Vooysplantsoen 11 tot en met 43;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door
op 23-10-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

Gewenningsperiode

11. Het ongeschikt maken mag niet uitgevoerd worden voordat de gewone dwergvleermuis voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de alternatieve verblijfplaatsen. De gewenningsperioden die aangehouden moeten worden zijn:
- Voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis geldt dat zes maanden gewenning nodig is voorafgaand aan de paarperiode (half augustus tot en met half oktober), waarvan minimaal drie maanden in de actieve periode (april tot en met oktober);
 - voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis geldt dat drie maanden gewenning nodig is in de actieve periode (april tot en met oktober);
 - voor de massawinterverblijfplaatsen geldt dat er twee zwermseizoenen gewenning nodig is, zowel het huidige verblijf als de compenserende verblijven moeten twee zwermseizoenen gelijktijdig aanwezig te zijn;
12. Wanneer de bebouwing in het plangebied qua verschillende etages van elkaar gescheiden is en de spouwmuren niet met elkaar in verbinding staan en dus ook de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis niet met elkaar in verbinding staan, kan er ook voor gekozen worden om de spouw met de massawinterverblijfplaatsen, aan de noordzijde en aan de westzijde van het gebouw niet te isoleren tot de gewenningsperiode van twee zwermperiodes voor de massawinterverblijfplaatsen is verstreken. Voor de overige delen van de spouw geldt dat de werkzaamheden wel mogen plaatsvinden zodra de juiste gewenningsperiode voor de zomer-, paar- en winterverblijfplaats verstreken zijn.

Mitigerende maatregelen

13. Het ongeschikt maken van het plangebied voor vleermuizen moet plaatsvinden in de periode tussen 15 augustus en 15 oktober of tussen 15 april en 15 mei, conform hetgeen het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (2017, versie 1.0) aangeeft als minst kwetsbare periode bij jaarrond gebruikte verblijfplaatsen van de soort.
14. Indien de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt gaan worden met behulp van het creëren van tocht, dient dit te gebeuren door in alle zijanten van het gebouw openingen (minimaal 1 bij 1 meter) in de gevel, bij voorkeur over de volle breedte, verspreid over de volledige etage en op de hoeken. Hierdoor ontstaat tocht waardoor het microklimaat verstoord wordt en de verblijfplaatsen ongeschikt raken. De openingen dienen minimaal 5 dagen met gunstige weersomstandigheden op ten minste twee dagen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden aangebracht. Gunstige weersomstandigheden zijn: een temperatuur van minimaal 10 graden C° bij zonsondergang, droog en geen harde wind. Indien het creëren van tocht niet mogelijk is kunnen de verblijfplaatsen door middel van het plaatsen van 'exclusion flaps' over de uitvliegopeningen ongeschikt gemaakt worden.
15. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaats(en) moet het plangebied natuurvrij worden verklaard door een ecologisch deskundige. Het natuurvrij verklaren mag pas gedaan worden na vijf aaneengesloten nachten met gunstige weersomstandigheden op ten minste twee dagen. Gunstige weersomstandigheden zijn: een temperatuur van minimaal 10 graden C° bij zonsondergang, droog en geen harde wind. Als het gebouw niet natuurvrij wordt verklaard, moet worden gecontroleerd of en geborgd dat de verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het plangebied voor de werkzaamheden worden vrijgegeven.

Compensatie zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen

16. Voor de plaatsing van de vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis geldt voor de zomer-, paar- en winterverblijfplaats dat compensatiefactor 4 moet worden toegepast. Ter compensatie dienen er 16 tijdelijke en permanente verblijfplaatsen aangeboden te worden.
17. De voorgestelde inbouwkasten voor de zomer-, paar- en winterverblijfplaats voldoen niet aan de vereiste binnenmaten die het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (2017, versie 1.0) voorschrijft. Om de juiste afmeting te krijgen dienen de voorgestelde kasten gekoppeld te worden. Hierbij geldt dat bij een combinatie van kasten met één invliegopening deze tellen als één alternatieve verblijfplaats.

Compensatie massawinterverblijfplaatsen

18. De alternatieve permanente compensatie dient aangebracht te worden voorafgaand aan de zwermperiode van de gewone dwergvleermuis, deze periode is van 1 augustus tot 10 september.
19. Voor de alternatieve verblijfplaatsen, die compenseren voor de aan te tasten massawinterverblijfplaatsen, geldt dat de deze voldoende ruimte moet bieden voor hetzelfde aantal vleermuizen als in de huidige situatie. Er moet berekend worden welk spouwmuuroppervlakte vervalt door de werkzaamheden. De alternatieve verblijfplaatsen moeten tezamen meer spouwmuuroppervlakte aanbieden dan in de huidige situatie aanwezig is. De berekening en uitvoering van deze maatregel moet worden opgenomen in de monitoringsrapportage (zie voorschrift 29a).
20. De alternatieve verblijfplaatsen, die compenseren voor de aan te tasten massawinterverblijfplaatsen, moeten in kwaliteit van microklimaat gelijk of beter zijn dan de huidige verblijfplaats. Daarom moeten er (model)berekeningen van het temperatuurverloop in de huidige verblijfplaatsen en in de alternatieve verblijfplaatsen worden gemaakt. De berekening van de huidige verblijfplaats mag worden uitgevoerd op een locatie die qua eigenschappen vergelijkbaar is met de huidige verblijfplaatsen. De (model)berekeningen van de temperatuur moeten worden uitgevoerd ten tijde van twee achtereenvolgende vorstdagen en twee vorstnachten. Als blijkt dat het temperatuursverloop in de alternatieve verblijfplaatsen onvoldoende is, moeten er maatregelen getroffen worden om het temperatuursverloop en zo het microklimaat in de spouw te verbeteren. De berekening en uitvoering van deze maatregel moet worden opgenomen in de monitoringsrapportage (zie voorschrift 29b).
21. Bij het toegankelijk houden van de spouw in het trappenhuis moeten aan de volgende voorwaarden voldaan worden rekening gehouden te worden met:
 - stootvoegen van minimaal 1,5 tot 2 centimeter breed;
 - de open stootvoegen dienen een meter uit elkaar geplaatst te worden;
 - vrije ruimte tussen de buitenmuur en de binnenmuur/isolatiemateriaal van minimaal 2 centimeter;
 - bij gebruik van isolatieplaten in de spouw: platen opruwen of hierover gaas (maaswijdte van 3 tot 10 millimeter) bevestigen;
 - bij gebruik van glaswol o.i.d. in de spouw: ruwe platen hiertegen bevestigen;
 - invliegopeningen op minimaal 3 meter hoogte;
 - vrije aanvliegroute;
 - vrij van verstoring door kunstlicht en buiten bereik van predatoren;
 - verspreiding van de verblijfplaatsen op verschillende windrichtingen.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

22. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
23. Indien de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen verwijderd worden, mag dit gebeuren wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen moeten ook weer de geldende gewenningsperioden gehanteerd worden.

Monitoring

In verband met het verlies van een massawinterverblijfplaatsen is monitoring nodig om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente alternatieve massawinterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.

24. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 - o of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de aangeboden alternatieve verblijfplaatsen;
 - o met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt;
 - o welke verblijfsfunctie de alternatieve verblijfplaatsen vervullen.
25. Het monitoringsonderzoek voor de permanente alternatieve massawinterverblijfplaatsen wordt gemonitord volgens het op dat moment vastgestelde vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad). Hierbij wordt gebruik gemaakt van een batdetector, indien nodig kan er gebruik gemaakt worden met een warmtebeeldcamera.
26. Om het functioneren van de massawinterverblijfplaatsen gedurende de winter in stand te houden mag de temperatuur in de spouw niet onder het vriespunt zakken. Gedurende het eerst volgende winterseizoen, na het realiseren van de permanente compensatie, moet de temperatuur in de spouw gemeten worden. Dit moet gebeuren door het plaatsen van dataloggers in de spouw. Indien de temperatuur onder het vriespunt zakt moeten er, voor eerst volgende zwermperiode, maatregelen getroffen worden om de temperatuur optimaal te houden. Gedurende de rest van de monitoringsperiode moeten de klimatologische omstandigheden in de permanente verblijfplaatsen gemonitord worden.
27. De monitoring moet starten in het eerstvolgende seizoen na realisatie van de permanente verblijfplaatsen, in het jaar 2024. De monitoring moet plaatsvinden gedurende vijf actieve seizoenen, de eerste 3 jaar moeten jaarlijks gemonitord worden, de laatste twee monitoringsrondes moeten elke twee jaar plaatsvinden. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2025, 2026, 2027, 2029 en 2031.
28. De monitoringsresultaten worden, voor zover dit waarnemingen van beschermde soorten betreft, geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Dit gebeurt voordat de monitoringsrapportage aan de RUD Utrecht wordt verstuurd.
29. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - a. de berekening van de aangeboden oppervlakte in de te vervallen verblijfplaatsen en de alternatieve verblijfplaatsen, zoals bedoeld in voorschrift 19;
 - b. de modelberekening van de temperatuursverloop in de te vervallen verblijfplaatsen en de alternatieve verblijfplaatsen, zoals bedoeld in voorschrift 20;
 - c. onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
 - d. beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of

- luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, typenummer bij prefab, afmetingen, aantal, materiaal, aantal lagen, etc.);
- e. onderzoeksresultaten (vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen);
 - f. conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort, dezelfde functie en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd);
 - g. bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF.
30. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 15 juni na het jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.
31. De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:
- a. Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan het bevoegd gezag besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring;
 - b. Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan het bevoegd gezag extra maatregelen opleggen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Bron: Activiteitenplan Wet natuurbescherming, gewone dwergvleermuis, Renovatie en verduurzaming Vooyplantsoen 11-43 Utrecht van februari 2023 en Verzoek aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag Vooyplantsoen 11-43 te Utrecht, van oktober 2023.

Werken buiten kwetsbare perioden

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van gewone dwergvleermuis. Er wordt gewerkt buiten de meest kwetsbare periode. De meest kwetsbare periode betreft de winterperiode, wanneer vleermuizen inactief zijn. (...) De beste periode om te werken ligt globaal tussen eind maart t/m eind oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode waarin gewerkt wordt, wordt bepaald door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen. De meest gunstige periode voor het ongeschikt maken van de appartementencomplexen betreft de periode aan het begin van april t/m half mei.

Tijdelijke voorzieningen

De tijdelijke vleermuiskasten ten behoeve van de drie jaarrond verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dienen minimaal zes maanden ter gewenning van soort, binnen hun netwerk aanwezig zijn. Daarom worden op basis van compensatiefactor 4, in totaal de twaalf vleermuiskasten zo snel mogelijk, en minimaal zes maanden voorafgaand aan de werkzaamheden, opgehangen. Deze worden in de omgeving van het appartementencomplex geplaatst, dat binnen het netwerk ligt van de gewone dwergvleermuis.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen

Hoe de verblijfplaatsen van de vleermuizen ongeschikt worden gemaakt is afhankelijk van de weersomstandigheden. Ongeschikt maken kan op verschillende manieren worden uitgevoerd; door het verwijderen van de voegstenen, open zetten van spouwmuren of door het eenzijdig afdichten van de toegangswegen. In deze situatie lijkt de meest voor de hand liggende methode om exclusion flaps toe te passen, zodat vleermuizen de verblijfplaats wel uit kunnen, maar niet meer opnieuw kunnen betreden. Welke maatregelen daadwerkelijk gekozen wordt, wordt voorafgaand aan de werkzaamheden onder leiding van de begeleidende ecooloog en de uitvoerder beslist, uitgevoerd en middels een controleronde gecontroleerd op hun effectiviteit. De verblijfplaatsen worden minstens twee weken, voor aanvang van de werkzaamheden onder begeleiding van de ecooloog ongeschikt gemaakt tijdens de actieve periode van de vleermuizen.

In één richting werken

Tijdens de werkzaamheden wordt één richting op gewerkt, zodat mogelijk aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten.

Permanente mitigatie voor verlies paarverblijfplaatsen

Voor het verlies van de [zomer-,] paar[- en winter]verblijfplaatsen werden in het activiteitenplan éénlaags 12x VMPM1-kasten geadviseerd (VMPM1 | Permanente vleermuiskast - Unitura). De kasten hebben een afmeting van 48.7x22x5.5 cm, de binnenlaag heeft een afmeting van 2,5cm en is geschikt voor de meeste gebouw bewonende vleermuissoorten. Deze kasten worden verspreid over de gehele lengte en hoogte van de oost- en westgevel ingemetseld. (...) Vandaar dat wij adviseren deze kasten verspreid over de gehele hoogte en lengte van de oost- en westgevel in te metselen. Voor de permanente kasten ter mitigatie voor het verlies van de massawinterverblijfplaats worden de noord- en zuidgevel gebruikt. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Voorwaarden bij het ophangen van de kasten:

- De vleermuiskasten moeten binnen een straal van maximaal 200 meter vanaf de verblijfplaats worden opgehangen aan gebouwen (indien dit niet haalbaar is moet hier gemotiveerd van worden afgeweken).
- Een vleermuis heeft een ruwe ondergrond nodig om in en uit een verblijfplaats te kruipen. De ruimte rondom de invliegopening dient dan ook voldoende ruw te zijn. Houtbeton en baksteen is van zichzelf meestal voldoende ruw genoeg.
- De invliegopeningen zitten bij voorkeur op minimaal drie meter hoogte en hebben een vrije aanvliegroute (geen obstakels als beplanting of lantaarnpalen).
- De locatie is vrij van kunstverlichting, vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren. • De openingen worden zoveel mogelijk gerealiseerd in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.
- De vleermuiskasten mogen geclusterd worden met 2-3 exemplaren naast elkaar aan de gevel, met ongeveer 10-20 cm tussenruimte

Permanente mitigatie voor verlies van (...) massawinterverblijfplaats

(...) In dat kader stellen wij voor om de VMPW1 te vervangen door de tweelaags VMPM2e kasten van Unitura (VMPM2e | Permanente vleermuiskast - Unitura). Het is nog niet helemaal zeker of de VMPM2e in de beschikbare ruimte in de spouw past. Mocht dit niet passen dan wordt gekozen voor de VMPM2-kasten (VMPM2 | Permanente vleermuiskast - Unitura). Qua kastruimte voor vleermuizen zijn deze twee typen kasten gelijk, alleen worden zijn anders in de gevel ingemetseld. De reden dat gekozen wordt voor de tweelaags kasten i.p.v. drielaags is dat de drielaags VMPM3-kasten simpelweg niet in de beschikbare ruimte in de spouw passen. Om qua formaat de afmetingen van de eerder voorgestelde VMPW1 te benaderen worden de VMPM2e uitgebreid met twee VMPM2u tweelaags uitbreidingsstenen (VMPM2u | Permanente vleermuiskast - Unitura). Op deze wijze ontstaat een geclusterde tweelaags kast met de afmetingen: 146,1 x 66 x 10,4 cm. Elke kast heeft twee lagen met een ruimte van 2,5cm. In totaal worden twee van ergelijke clusters geplaatst. Eén cluster op de noordgevel en één op de zuidgevel. De kasten zijn gemaakt van houtbeton.

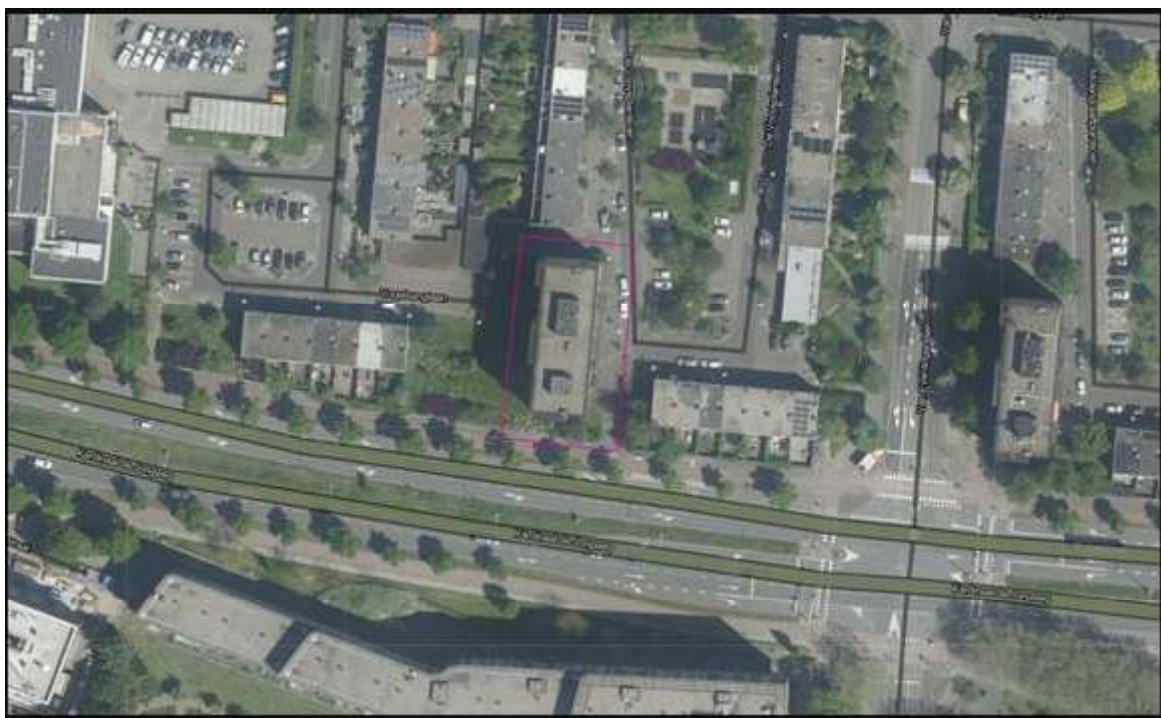
Daarnaast stellen wij voor om de bovenste verdieping van de spouw van beide trappenhuizen niet na te isoleren, waardoor ze toegankelijk blijven voor vleermuizen. De trappenhuizen bevinden zich aan de oostzijde van het gebouw. Het is bouwtechnisch helaas niet mogelijk om de lager gelegen verdiepingen ook toegankelijk te houden. Isolatiemateriaal zal vanuit de naastgelegen spouw in het de spouw van het trappenhuis terecht komen. Op dit moment is het niet duidelijk of de spouw van buitenaf toegankelijk is voor vleermuizen. Mocht dit niet het geval zijn dan wordt de spouw alsnog toegankelijk gemaakt door het in metselen van entreestenen van het type VMPM4 van Unitura (VMPM4 | Entreesteen - Unitura).

Overzicht permanente mitigatie

- In het kort stellen we (...) de volgende permanente mitigatie voor:
- 12x VMPM1 (eenlaags kast) verspreid over de gehele lengte en hoogte van de oost- en westgevel;
- 1x VMPM2e (tweelaags kast) geclusterd met 2x VMPM2u (tweelaags uitbreidingskast) op de noordgevel. In totaal een tweelaags kast met afmetingen: 146,1 x 66 x 10,4 cm;
- 1x VMPM2e (tweelaags kast) geclusterd met 2x VMPM2u (tweelaags uitbreidingskast) op de zuidgevel. In totaal een tweelaags kast met afmetingen: 146,1 x 66 x 10,4 cm;
- spouw van de bovenste verdieping van beide trappenhuizen (oostgevel) toegankelijk houden.

Op deze manier is er keuze uit kasten op alle windrichtingen, verspreidt over de gehele hoogte en lengte van de gevel, één- dan wel tweelaags kasten of de bestaande spouw. Ook is er keuze uit verschillende materiaalsoorten: houtbetonkasten, stenen spouwmuur en betonnen binnenblad. Hierdoor zijn er verschillende isolatiewaarden, ondergrondsoorten en is er altijd een geschikt microklimaat aanwezig voor de vleermuizen.

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Tabel 2. Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen, in het te renoveren appartementencomplex. De overeenkomende nummers betreffen dezelfde aangetroffen verblijfslocaties.

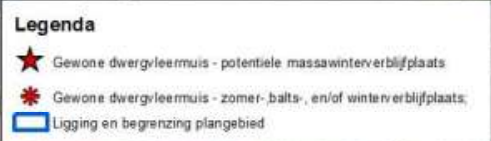
Nr.	Locatie	Datum	Soort	Type verblijfplaats	Aantal
1	Zuidzijde open stootvoegen naar spouw	04-07-2022	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	1
2	Oostzijde open stootvoegen naar spouw	04-07-2022	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	1
3	Noordzijde onder dakrand open stootvoeg	04-07-2022	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	1
4	Noordzijde gevel diverse open stootvoegen boven vierde verdieping	23-08-2022	Gewone dwergvleermuis	Potentiële massawinterverblijfplaats	Circa 30 individuen
5	Westzijde open stootvoegen naar spouw boven zesde verdieping	23-08-2022	Gewone dwergvleermuis	Potentiële massawinterverblijfplaats	Circa 8 individuen
3	Noordzijde onder dakrand open stootvoeg	23-08-2022	Gewone dwergvleermuis	Balts-, paar-, en/of winterverblijfplaats	1
2	Oostzijde open stootvoegen naar spouw	23-08-2022	Gewone dwergvleermuis	Balts-, paar-, en/of winterverblijfplaats	1
4	Noordzijde gevel diverse open stootvoegen boven vierde verdieping	03-09-2022	Gewone dwergvleermuis	Potentiële massawinterverblijfplaats	Circa 30 individuen
5	Westzijde open stootvoegen naar spouw	03-09-2022	Gewone dwergvleermuis	Balts-, paar-, en/of winterverblijfplaats	1

Eelerwoude

Address: ecology@timga.beck

Projektnummer: 203441

Datum: 7 september 2022

Source: E.J. Doolittle, *Geography of Illinois*, Chicago, IL: E.J. Doolittle, 1892, pp. 102-103, and the GIS User Community.